

Financieel verslag 2016

Vogelbescherming Nederland

Vogelbescherming
NEDERLAND

Financieel verslag 2016

Vogelbescherming Nederland

Inhoudsopgave

1. Kengetallen en kerncijfers	3
2. Jaarrekening 2016	4
2.1 Balans per 31 december	4
2.2 Staat van baten en lasten.....	5
2.3 Kasstroomoverzicht	6
2.4 Toelichting jaarrekening	7
2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2016	9
2.6 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	16
2.7 Toelichting op de staat van baten en lasten.....	17
3. Overige informatie	23
4. Overige gegevens	26
4.1 Controleverklaring accountant.....	26
Bijlage 1. Model voor kostentoerekening.....	28
Bijlage 2. Begroting 2017	29
Bijlage 3. Kostenverdeelstaat 2016	30

Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels
Statutaire zetel: Zeist (Nederland)

Kamer van Koophandel nummer: 40530150
RSIN nummer: 002611077

1. Kengetallen en kerncijfers

(bedragen x € 1.000)	2016	2015	2014	2013	2012
Aantal leden en donateurs	140.887	140.151	142.634	149.288	153.371
Stijging/daling t.o.v. voorgaande jaren:					
- aantal	736	-2.483	-6.654	-4.083	349
- %	0,5%	-1,7%	-4,5%	-2,7%	0,2%
Baten eigen fondsenwerving					
Contributies	4.528	4.268	4.097	3.878	4.268
Mailingacties	732	562	538	418	477
Overige giften en notariële schenkingen	150	127	125	121	152
Bijdrage fondsen en sponsoring	368	323	324	342	389
Nalatenschappen	4.737	1.086	811	757	1.921
Besteed aan doelstelling uit verkoop artikelen	534	467	413	404	411
Projectbijdragen	230	0	0	0	0
Overige baten	139	91	81	92	122
Totaal	11.418	6.924	6.389	6.012	7.740
Stijging/daling t.o.v. voorgaande jaren:	65%	8%	6%	-22%	3%
Baten en lasten					
Baten	16.277	11.269	9.366	9.158	10.725
Af: overige baten	47	30	61	121	87
Baten exclusief overige baten	16.230	11.239	9.305	9.037	10.638
Lasten					
Besteed aan doelstelling	10.853	8.941	7.467	8.204	8.536
Besteed aan doelstelling in % van de baten *) *1	67%	80%	80%	91%	80%
Kosten eigen fondsenwerving (€):					
- fondsenwerving	658	1.097	784	850	1.232
- kostprijs artikelen bestemd voor de doelstelling	308	271	365	326	389
Totaal	966	1.368	1.149	1.176	1.621
Kosten eigen fondsenwerving (%): *1					
- fondsenwerving	5,8%	15,8%	12,3%	14,1%	15,9%
- kosten verkoop artikelen bestemd voor de doelstelling	2,7%	3,9%	5,7%	5,4%	5,0%
Totaal	8,5%	19,8%	18,0%	19,6%	20,9%
Kosten beheer en administratie:					
- bedrag	897	747	629	569	617
Kosten in % van de totale lasten	6,8%	6,6%	6,6%	6,0%	4,0%
Resultaat	3.073	-22	-122	-983	-222
Totaal activa	19.446	16.421	17.084	14.456	16.639
Current ratio	2,4	2,0	2,0	2,0	2,0
Factor continuïteitsreserve	0,70	0,53	0,56	0,63	0,73

*1) Het relatief lage percentage 2016 wordt veroorzaakt door de relatief hoge baten uit nalatenschappen.

*) Het percentage besteed aan de doelstelling is exclusief overige baten.

2. Jaarrekening 2016

2.1 Balans per 31 december

Na resultaatbestemming (bedragen in €)

			31 december 2016	31 december 2015
ACTIVA				
<i>Vaste activa:</i>				
Immateriële vaste activa	2.5.1		521.084	456.673
Materiële vaste activa	2.5.2		4.348.660	4.509.033
Financiële vaste activa	2.5.3		<u>2.138.521</u>	<u>2.042.152</u>
			7.008.264	7.007.858
<i>Vlottende activa:</i>				
Voorraden	2.5.4	326.282		269.730
Vorderingen en overlopende activa	2.5.5			
- kortlopende vorderingen		2.007.561		1.496.097
<i>Liquide middelen</i>	2.5.6	<u>10.103.524</u>	<u>12.437.367</u>	<u>9.413.242</u>
Totaal activa			<u>19.445.632</u>	<u>16.421.100</u>
PASSIVA				
Reserves en fondsen	2.5.7			
<i>Reserves</i>				
- continuïteitsreserve		5.539.488		4.350.079
- reserve activa doelstelling		326.282		269.730
- reserve activa bedrijfsvoering		<u>4.869.744</u>		<u>4.965.706</u>
subtotaal:		10.735.514		9.585.515
<i>Bestemmingsreserves:</i>				
Versterking campagne		300.000		
Versterking uitvoering SMP		527.000		
Versterking bedrijfsvoering		185.000		
Versterking SMP overall na komende jaren		<u>704.713</u>		
Subtotaal:		1.716.713	12.452.227	0
<i>Fondsen</i>				
- bestemmingsfondsen			<u>1.835.765</u>	<u>1.629.939</u>
Totaal reserves en fondsen			14.287.992	11.215.454
Voorzieningen	2.5.8		43.585	40.181
Schulden				
- kortlopende schulden	2.5.9		5.114.056	5.165.466
Totaal passiva			<u>19.445.632</u>	<u>16.421.100</u>

2.2 Staat van baten en lasten

(bedragen in €)

		Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Baten				
Baten uit eigen fondsenwerving	2.7.1	11.417.775	7.476.000	6.949.462
Baten uit acties van derden	2.7.2	3.208.329	3.743.660	2.690.538
Subsidies overheden en anderen	2.7.3	1.504.059	2.375.250	1.460.796
Rentebaten en baten uit beleggingen	2.7.4	99.857	87.500	138.633
Overige baten	2.7.5	47.019	30.000	30.000
Som der baten		16.277.038	13.712.410	11.269.428
Lasten				
Besteed aan doelstellingen	2.7.6			
Bescherming Algemeen		416.587	440.428	446.873
Bescherming Natuur		3.292.354	3.480.781	2.634.301
Bescherming Landelijk gebied		1.936.828	2.047.676	1.213.276
Bescherming Stad		1.098.656	1.161.534	764.136
Bescherming Internationaal		1.160.401	1.226.812	688.798
Activeren van de samenleving		2.948.105	3.116.830	3.194.036
Totaal besteed aan doelstelling		10.852.931	11.474.061	8.941.420
Kosten werving baten	2.7.7			
Kosten eigen fondsenwerving		966.428	1.021.738	1.368.271
Kosten acties derden		168.563	178.210	104.580
Kosten subsidies		300.159	317.338	99.428
Kosten beleggingen		6.943	7.340	20.680
Totaal kosten werving baten		1.442.093	1.524.626	1.592.959
Beheer en administratie	2.7.8			
Kosten beheer en administratie		897.366	948.723	747.351
Overige lasten	2.7.9	12.110	-	9.509
Som der lasten		13.204.500	13.947.410	11.291.238
Saldo van baten en lasten		3.072.538	-235.000	-21.810
		16.277.038	13.712.410	11.269.428
Besteed aan doelstelling in % van de baten *	norm: 80%	67%	84%	80%
Besteed aan doelstelling in % van de lasten	norm: 80%	82%	82%	79%

Bestemming saldo

Toevoeging/onttrekking aan:

- continuïteitsreserve	1.189.409	-	66.313
- bestemmingsfondsen	205.826	-235.000	108.284
- reserve activa doelstelling	56.552	-	-24.500
- reserve activa bedrijfsvoering	-95.962	-	-171.907
Bestemmingsreserves:	1.716.713	-	-

Totaal**3.072.538****-235.000****-21.810**

* Het percentage besteed aan de doelstelling is exclusief overige baten.

2.3 Kasstroomoverzicht

(bedragen in €)

		2016	2015
Resultaat		3.072.538	-21.810
Correctieposten:			
- afschrijvingen	388.905		369.577
- mutatie voorzieningen	3.404		4.226
- koersresultaat effecten	-30.618		-33.537
		361.691	340.266
Mutaties werkkapitaal:			
- voorraden	-56.552		24.499
- vorderingen	-511.464		432.914
- schulden	-51.412		-645.463
		-619.428	-188.050
Kasstroom uit operationele activiteiten		2.814.800	130.407
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:			
- investeringen immateriële activa	-273.399		-127.905
- investeringen materiële activa	-19.543		-69.765
- mutaties in financiële vaste activa	-65.751		2.960
		-358.694	-194.710
Mutatie liquide middelen		2.456.107	-64.303
Saldo liquide middelen per 1 januari		7.647.415	7.711.719
Saldo liquide middelen per 31 december		10.103.524	7.647.415
Kasstroom		2.456.109	-64.304

Een kasstroomoverzicht is een overzicht van de feitelijke geldstromen die in de loop van een boekjaar bij Vogelbescherming binnenkomen en uitgaan. Het kasstroomoverzicht staat ook bekend als de staat van herkomst en bestedingen.

Afname van een activa post (bijvoorbeeld voorraden) is een herkomst, toename van een activapost (bijvoorbeeld vorderingen en investeringen in activa) is een besteding. Afname van een passivapost is een besteding (bijvoorbeeld schulden).

2.4 Toelichting jaarrekening

2.4.1 Inrichting jaarrekening

De jaarrekening van Vogelbescherming is opgesteld conform RJ 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Aan Vogelbescherming Nederland is het CBF keurmerk verleend, bij de laatste hertoetsing is het keurmerk verlengd tot 1 januari 2019.

2.4.2 Waarderingsgrondslagen voor de balans

De waarderingsgrondslagen worden hieronder toegelicht.
De waarderingsgrondslagen zijn niet gewijzigd ten opzichte van 2015.

De bedragen in dit jaarverslag luiden in euro's.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs en worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur. Het afschrijvingspercentage bedraagt 25% voor in gebruik genomen activa.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs en worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur. De afschrijvingspercentages zijn:

Gebouwen	3,33%
Inventaris en inrichting	20,00%
Automatiseringsapparatuur	33,33%

Financiële vaste activa

Effecten

De beleggingen worden gewaardeerd tegen beurskoers per balansdatum. De gerealiseerde en ongerealiseerde waardeverschillen worden verantwoord in de staat van baten en lasten.

Leningen

De leningen alsmede de overige vorderingen worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Vorraden

De waardering van de voorraden vindt plaats tegen historische verkrijgingsprijzen waarbij het principe van First In First Out (FIFO) wordt gehanteerd. Hierbij wordt (administratief) verondersteld dat wat het eerst aangekocht wordt, ook het eerst verkocht wordt.

Liquide middelen

De waardering van de liquide middelen vindt plaats tegen nominale waarde.

Nalatenschappen

De waarderingsgrondslagen van de nalatenschappen zijn als volgt:

- onroerend goed: 70% van de getaxeerde of WOZ waarde;
- effecten: 70% van de geldende beurskoers op basis van informatie verstrekt door de executeur;
- overige bezittingen: 100% van de waarde verstrekt door de executeur.

Nalatenschappen belast met vruchtgebruik worden niet in de balans opgenomen, maar vermeld onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Overige activa en passiva

Voor zover in het vorenstaande niet anders is aangegeven, worden activa en passiva gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs. Hierbij wordt op vorderingen en voorraden, indien dit noodzakelijk is, een voorziening in mindering gebracht.

2.4.3 Grondslagen staat van baten en lasten

Algemeen

De grondslagen van de resultaatbepaling zijn niet gewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Het resultaat is het verschil tussen de baten en de lasten over het jaar.

Fondsenwerving

De baten fondsenwerving worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; kosten zodra zij voorzienbaar zijn.

Nalatenschappen

De baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten en lasten acties derden

De verwerking van baten uit acties van derden vindt in principe plaats in het jaar waarin de baten uit de acties van derden zijn toegezegd. Echter de baten van projecten met een looptijd van langer dan 1 jaar worden verantwoord op het moment dat er kosten zijn gemaakt die gedekt worden met de toegezegde projectbijdragen.

Lasten worden in principe onderbouwd met inkoopfacturen, uren en indien van toepassing met declaraties van projectpartners.

In voorkomende gevallen is de mate van realisatie afhankelijk van het behalen van gedefinieerde milestones in projecten via besluitvorming van de stuurgroep.

De nog niet bestede projectgelden worden op de balans gepassiveerd.

Subsidies

Subsidiebaten en de daarmee samenhangende lasten worden verantwoord naar rato van de voortgang van het desbetreffende project. De voortgang van het project wordt bepaald aan de hand van de gemaakte projectkosten.

Bestedingen

De kosten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop zij betrekking hebben.

Vogelbescherming kent verschillende meerjarenprogramma's en financiert meerjarige projecten. De verplichtingen uit hoofde van toezeggingen worden verantwoord in het jaar waarop de toezegging betrekking heeft. Een toekenning voor een meerjarenproject wordt gesplitst in jaarlijkse bedragen die ten laste komen van het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft. De reeds toegezegde bijdragen, welke nog niet als last zijn verantwoord, worden toegelicht bij de niet in de balans opgenomen verplichtingen. Een uitzondering hierop vormen de baten en lasten uit acties derden (zie onder baten en lasten acties derden).

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

2.4.4 Verbonden partijen

De Stichting Bettie Wiegman Fonds is een verbonden partij van Vogelbescherming Nederland, aangezien twee medewerkers van de Vogelbescherming lid zijn van het bestuur van de Stichting. In 2016 heeft Vogelbescherming twee toezeggingen ontvangen van de Stichting: € 7.500 voor de Kievit en € 6.600 voor de Tapuit.

De Stichting Bettie Wiegman Fonds heeft ten doel het stimuleren van onderzoek naar en bescherming van in Nederland en met name Noord Nederland en Waddengebied voorkomende vogels alsmede het verrichten van alle verdere handelingen, die met het voorstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2016

2.5.1 Immateriële vaste activa

	2016	2015
Boekwaarde per 1 januari	456.673	516.399
Investerings	273.399	127.905
Afschrijvingen	-208.989	-187.631
Boekwaarde per 31 december	521.084	456.673
Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december	1.293.914	1.020.515
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	772.830	563.842
Boekwaarde per 31 december	521.084	456.673
De boekwaarde van de immateriële vaste activa bestaat uit de volgende categorieën:		
Software (CRM-pakket) in gebruik	162.115	344.021
Software (CRM-pakket) in ontwikkeling	119.786	0
Websitekosten (in gebruik)	143.826	21.863
Websitekosten (in ontwikkeling)	95.357	90.789
	521.084	456.673

2.5.2 Materiële vaste activa

De mutatie in de materiële vaste activa is als volgt:

<i>a. Pand Boulevard 12</i>		
Aanschafwaarde per 1 januari	5.574.184	5.574.184
Cumulatieve afschrijving	1.141.763	1.001.151
Boekwaarde per 1 januari	4.432.421	4.573.033
Mutaties in het boekjaar		
Investerings	7.221	0
Afschrijvingen	140.853	140.612
Stand per 31 december		
Cumulatieve aanschafwaarden	5.581.405	5.574.184
Cumulatieve afschrijvingen	1.282.616	1.141.763
Boekwaarde per 31 december	4.298.789	4.432.421
<i>b. Overige materiële vaste activa</i>		
Aanschafwaarde per 1 januari	1.272.446	1.202.681
Cumulatieve afschrijving	1.195.834	1.154.500
Boekwaarde per 1 januari	76.612	48.181

Mutaties in het boekjaar

Investerings	12.323	69.765
Afschrijvingen	39.063	41.334

Stand per 31 december

Cumulatieve aanschafwaarden	1.284.769	1.272.446
Cumulatieve afschrijvingen	1.234.897	1.195.834
Boekwaarde per 31 december	49.872	76.612

Totaal materiële vaste activa

4.348.660	4.509.033
------------------	------------------

Totaal immateriële en materiële activa

4.869.744	4.965.706
------------------	------------------

2.5.3 Financiële vaste activa

Het vermogensbeheer is sinds 2011 ondergebracht bij ABN AMRO MeesPierson. De externe vermogensbeheerder heeft een adviserende functie.

Het verloop van de financiële vaste activa in het boekjaar 2016 is als volgt:

	Effecten		Totaal
	Aandelen	Obligaties	effecten
Stand per 1 januari	537.242	1.092.387	1.629.629
Aankopen	-	-	-
Verkopen	-	-	-
Waardeverandering van beleggingen	50.312	-19.694	30.618
Aflossingen			
Stand per 31 december	587.554	1.072.693	1.660.247
Aandelen			
ASN milieu- en waterfonds	342.151		
Robeco SAM Quant Sustainable Global Equities	245.403		
Obligaties			
4% Nederland 2008-2018		751.380	
7,5 % Nederland 1993-2023		13.238	
5% ABN AMRO 2012-2022		308.075	
Totaal	587.554	1.072.693	

	Lening u/g
Stand per 1 januari	412.523
Verstrekingen Schapenboerderij	120.000
Correctie Contante Waarde Schapenboerderij	-7.969
Aflossingen	-46.280
Stand per 31 december	478.274

Lening u/g (in het kader van de doelstelling)

Als onderdeel van het project Polderpracht is in 2014 een renteloze lening verstrekt aan 'Kaasmakerij de Terschellinger v.o.f.' ad. € 475.000 (nominaal). De lening heeft een looptijd van 15 jaar en is tegen contante waarde gewaardeerd. Maandelijkse aflossingen vinden met ingang van november 2015 plaats. Er zijn geen zekerheden gesteld. Het kortlopende deel van de lening u/g is onder de kortlopende vorderingen verantwoord. Een tweede lening vanuit Polderpracht is in 2016 verstrekt aan Schapenboerderij de Zeekraal op Terschelling ad €120.000 (nominaal). De leningen zijn gefinancierd uit een projectbijdrage 2014 van de Nationale Postcode Loterij welke als bate in de jaarrekening 2014 is verantwoord en waarvoor een bestemmingsfonds is gevormd. Vogelbescherming heeft in overleg met de Nationale Postcode Loterij een begroting ingediend over de herbesteding van de bedragen welke uit aflossing van de lening beschikbaar komen en ook eerst op dat moment zullen worden aangewend. Maandelijkse aflossingen vinden met ingang van april 2016 plaats. Er zijn geen zekerheden gesteld.

2.5.4 Voorraden

De post heeft betrekking op artikelen die in de winkel worden verkocht.

	2016	2015
Optiek	236.718	203.524
Overige voorraden	89.564	66.206
Totaal voorraden	326.282	269.730

Gezien de ouderdom en de staat waarin de voorraad van de winkel verkeert, is het niet noodzakelijk om een voorziening voor incourantheid te treffen.

2.5.5 Vorderingen en overlopende activa

Kort lopende vorderingen	2016	2015
Te ontvangen uit nalatenschappen (*1)	1.256.453	614.050
Bijdragen fondsen	12.391	12.391
Te ontvangen subsidies en donaties (*2)	260.016	433.448
Debiteuren	108.138	68.791
Natuur & Milieu: OV-jaarkaarten	-	21.717
Te ontvangen rente spaarrekeningen 4e kwartaal	42.595	44.208
Nog te factureren bedragen	1.672	20.511
Lening u/g kaasmakerij Terschelling v.o.f.	31.740	31.740
Lening u/g De Zeekraal(fam. Bakker) <1jaar	8.040	-
Magna, MS open value subscription	40.104	21.750
Blackbaud servicecontract	30.319	28.875
Swarovski bonus	33.774	29.461
CJ fee postorders	64.719	96.992
Kite royalties	11.050	33.087
Overige vorderingen en transitorische posten	106.550	68.537
Totaal kortlopende vorderingen	2.007.561	1.496.097

*1) De vorderingen uit nalatenschappen zijn als volgt opgebouwd:

Stand per 1 januari 2016

Nieuw in 2016

Afgewikkeld in 2016

Stand per 31 december 2016

aantal	waarde
39	614.050
49	4.737.397
49	4.094.994
39	1.256.453

*2) Specificatie te ontvangen subsidies en donaties

EU: Across the River, Transboundary Peace Park

EU: CAP-Weidevogels / Common Agricultural Policy

Wadvogels van Allure :

- Waddenfonds	27.858
- Provincie Noord-Holland / Groningen	25.513
- Prins Bernhard Cultuur Fonds	25.000
- Bettie Wiegman Fonds	7.500

subtotaal:

Prins Bernhard Cultuur Fonds: Gezond Riet

Ministerie van Economische Zaken: Verkenning

Droomfonds IJsselmeer

Wereld Natuur Fonds (Nationale Postcode Loterij) :

Haringvliet Natuurontwikkeling

Bettie Wiegman: Holwerterwestpolder (RvVRvM)

Prins Bernhard Cultuur Fonds: Spotvogels - Beleef de

Lente Junior

LIFE: EuroSAP (EU)

2016	2015
-	218.300
43.285	134.992
0	80.156
85.871	-
38.000	-
20.000	-
2.795	-
35.150	-
34.000	-
915	-
260.016	433.448

2.5.6 Liquide middelen

Hieronder zijn opgenomen de direct opeisbare gelden bij bankinstellingen.

	2016	2015
Rekening courant diverse banken	171.294	264.569
Kasgelden	2.174	2.826
Kasstortingen	6.780	2.780
Geld PIN onderweg	10.725	2.349
Triodos Bank rekening courant	2.425	2.500
ING spaarrekening	1.000.966	999.602
Van Lanschot spaarrekening	1.678.265	1.318.746
Rabo spaarrekening	102.614	101.942
ABN AMRO spaarrekeningen	6.819.665	4.541.419
ABN AMRO Living on the Edge	230.214	315.698
ABN AMRO rekening courant Living on the Edge	356	432
ABN AMRO rekening courant Transboundary	78.045	94.551
	10.103.524	7.647.415

2.5.7 Reserves en fondsen

De Goede Doelen Nederland-richtlijn 'Reserves Goede Doelen' maakt voor de continuïteitsreserve een onderscheid tussen de continuïteitsreserve op korte termijn en lange termijn. De continuïteitsreserve voor de korte termijn is bedoeld voor het dekken van risico's op de korte termijn. Deze mag maximaal 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie bedragen. Een continuïteitsreserve voor de lange termijn dient gebaseerd te zijn op een analyse van specifieke risico's. Vogelbescherming Nederland heeft in 2015 een dergelijke analyse uitgevoerd.

De uitkomst van deze analyse was: gezien de aard van de activiteiten van de organisatie is het niet nodig

een afzonderlijke specifieke reserve voor de lange termijn aan te houden.

De Raad van Toezicht van Vogelbescherming hanteert als norm een continuïteitsreserve van minimaal 0,7. In 2016 is besloten de reserve aan te vullen tot de norm van 0,7. De continuïteitsreserve bedraagt ultimo 2016 € 5,5 mln., dit is afgerond 0,7 maal de jaarlast van de werkorganisatie. Hiermee kunnen de vaste uitvoeringskosten gedurende 8,4 maanden gedekt worden.

Reserves

De mutaties in de reserves kunnen als volgt worden toegelicht:

	2016	2015
- Continuïteitsreserve:		
Stand per 1 januari	4.350.079	4.283.766
Mutatie boekjaar	1.189.409	66.313
Stand per 31 december	5.539.488	4.350.079
- Reserve activa doelstelling		
Stand per 1 januari	269.730	294.230
Mutatie boekjaar	56.552	-24.500
Stand per 31 december	326.282	269.730
- Reserve activa bedrijfsvoering		
Stand per 1 januari	4.965.706	5.137.613
Mutatie boekjaar	-95.962	-171.907
Stand per 31 december	4.869.744	4.965.706
Bestemmingsreserve versterking Campagne		
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie boekjaar	300.000	0
Stand per 31 december	300.000	0
Bestemmingsreserve versterking uitvoering SMP		
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie boekjaar	527.000	0
Stand per 31 december	527.000	0
Bestemmingsreserve versterking bedrijfsvoering		
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie boekjaar	185.000	0
Stand per 31 december	185.000	0
Bestemmingsreserve SMP na 2017		
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie boekjaar	704.713	0
Stand per 31 december	704.713	0

Reserve activa doelstelling

De reserve activa doelstelling wordt direct gebruikt voor de realisatie van de doelstelling. De grootte is gelijk aan de boekwaarde. De reserve activa doelstelling heeft betrekking op de voorraden.

Reserve activa bedrijfsvoering

De reserve activa bedrijfsvoering wordt gevormd voor bedragen die aangewend zijn om immateriële en materiële vaste activa in het kader van de bedrijfsvoering te financieren. Het bedrag van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de materiële en immateriële activa.

Bestemmingsreserves

Dankzij de hoge nalatenschappen in 2016 zijn er een aantal bestemmingsreserves gevormd. Middels de bestemmingsreserves kunnen de meerjarenplannen op een hoger niveau worden uitgevoerd.

Bestemmingsfondsen

Onder bestemmingsfondsen zijn middelen opgenomen, waarvan de doelstelling door derden is bepaald. Het beleid van Vogelbescherming is erop gericht om de bestemmingsfondsen binnen 3 jaar te besteden. De samenstelling van het saldo van de bestemmingsfondsen ultimo boekjaar is als volgt:

	2016	2015
Stand per 1 januari	1.629.939	1.521.655
Bij: giften en donaties	883.199	606.221
Af: bestedingen	677.373	497.937
Stand per 31 december	1.835.765	1.629.939

Specificatie van de bestemmingsfondsen	Saldo 1-1-2016	Toevoeging	Uitgaven	Saldo 31-12-2016
Blauwe Kiekendief / Wadvogels van Allure	94.632	170	25.031	69.771
Coastal Wetlands	66.854	-	62.855	3.999
Beleef de Lente	-	19.086	10.422	8.664
Flyways - Veiligheid voor beide Grutto's	62.007	20.141	23.148	59.000
Fonds Schouwen-Duiveland	135.677	-	-	135.677
Gierzwaluw	-	6.900	1.242	5.658
PolderPracht, uit lening Kaasmakerij				
Terschelling	447.752	-	-	447.752
PolderPracht, uit lening Schapenboerderij "De Zeekraal	-	111.561	-	111.561
Living on the Edge	134.125	225	48.850	85.500
Rust voor Vogels, Ruimte voor Mensen	77.324	160	17.305	60.179
Scholekster	54.522	165	54.687	-
Stern Groep N.V. Fonds	114.750	40.000	74.196	80.554
Vogelatlas	-			-
Weidevogels	107.616	33.679	53.795	87.500
Westerschelde	15.066	-	7.017	8.049
Zwaluwen	-			-
Kustvogels / Tapuit	59.583	1.114	16.696	44.001
Moerasvogels	48.712	12.939	5.429	56.222
Zoutpannen - Zuid-Europa / Noord-Afrika	107.231	3.142	35.373	75.000
Akkervogelparadijs Schouwen-Duiveland	104.088	33.474	12.425	125.137
Pater David Fonds	-	100.000	18.000	82.000
Jaar van de Kievit	-	145.130	125.130	20.000
Jeugdeducatie Beleef de Lente Junior	-	58.107	10.459	47.648
Onder strandbroeders - duinkust - Sterns	-	102.916	28.863	74.053
Living on the Edge II	-	171.113	38.500	132.613
Flyway periodiek	-	13.893	5.951	7.942
Weidevogels	-	7.371	1.655	5.716
BirdLife Prev.Extinc. Actie Arjan Dwarshuis	-	1.913	344	1.569
Totaal	1.629.939	883.199	677.373	1.835.765

2.5.8 Voorzieningen

Voorziening jubileumuitkering

Werknemers van Vogelbescherming hebben gedurende hun dienstverband recht op een aantal jubileumuitkeringen. Bij het vaststellen van de voorziening wordt rekening gehouden met de volgende elementen:

- de personeelsleden waarop de regeling van toepassing is;
- de geschatte kans dat personeel in aanmerking komt voor de uitkering;
- de leeftijden, de salarissen en de levenskansen van de in de berekening betrokken personeelsleden;
- de hoogte van de uitkeringen;
- een rentevoet van 2% voor de berekening van de contante waarde.

	2016	2015
Stand per 1 januari	40.181	35.955
Bij: dotatie	3.404	4.226
	43.585	40.181
Af: onttrekking	-	-
Stand per 31 december	43.585	40.181

2.5.9 Schulden

	2016	2015
Kort lopende schulden		
<i>De samenstelling van de kortlopende schulden is als volgt:</i>		
Crediteuren	807.927	508.296
Loonbelasting en sociale lasten	143.310	119.513
Omzetbelasting	133.468	77.629
Te betalen pensioenpremie	173.680	138.803
Internationale verplichtingen	36.168	219.267
Vooruitontvangen subsidies en donaties*	690.272	472.667
Vooruitontvangen bijdrage Wereld Natuur Fonds (Nationale Postcode Loterij) - Haringvliet	13.241	100.300
Vooruitontvangen bijdrage Nationale Postcodeloterij - PolderPracht	937.429	1.343.046
Reservering vakantiedagen	220.475	158.891
Reservering overige arbeidsvoorwaarden	0	86.800
Te ontvangen facturen	153.581	72.714
Te ontvangen facturen projecten	1.006.844	1.152.320
Vooruitontvangen contributies	672.000	627.000
Accountantskosten	32.000	36.300
Praktijkgids akkervogels	30.000	30.000
Overige kortlopende schulden	63.660	51.381
Totaal kortlopende schulden	5.114.056	5.165.466

* Specificatie vooruitontvangen subsidies en donaties:

	2016	2015
Waddenfonds: Rust voor vogels - ruimte voor mensen	625.657	311.731
EU: Across the River, Transboundary Peace Park	0	121.350
Ministerie van Economische Zaken: Vogelakkers	23.596	38.848
Wereld Natuur Fonds (Nationale Postcode Loterij) Haringvliet - Monitoring	41.019	
LIFE: EuroSAP (EU)	-	738
	690.272	472.667

2.6 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

2.6.1 CRM systeem

In 2016 is er met Verito (Apeldoorn) een overeenkomst gesloten tot aanschaf van een nieuw CRM systeem. De investering is ca. € 450.000.

2.6.2 Notariële schenkingen

Op basis van gepasseerde notariële akten heeft Vogelbescherming ultimo 2016 voorwaardelijke rechten verworven van € 360.359. De verworven voorwaardelijke rechten hebben betrekking op de periode 2017 tot en met 2021.

2.6.3 Nalatenschappen belast met vruchtgebruik

Vogelbescherming Nederland is per 31 december 2016 erfgenaam van 6 nalatenschappen belast met vruchtgebruik.

De waarde van de nalatenschappen belast met vruchtgebruik bedraagt € 644.000.

Er is hier sprake van bloot eigendom. Er bestaat per 31 december 2016 een vordering uit nalatenschap, die niet in de balans is opgenomen, omdat de omvang niet betrouwbaar kan worden ingeschat. De initiële omvang van de nalatenschap bedroeg ca. € 3.000.000. Bij de notaris is daarvan momenteel ca. € 700.000 bekend.

Vogelbescherming deelt hierin mee voor een derde deel.

2.6.4 Leaseverplichtingen

De leaseverplichting van de kopieerapparaten bedraagt ca. € 59.000. De verplichting heeft nog een looptijd tot en met april 2019.

2.6.5 Reguliere bijdrage Nationale Postcode Loterij

Vogelbescherming heeft een contractueel voorwaardelijk recht verworven voor een jaarlijkse donatie van €1.800.000. De bijdrage van de Nationale Postcode Loterij wordt na afloop van het verslagjaar uitbetaald. De huidige toezegging loopt tot en met het jaar 2020.

2.6.6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen uit meerjarige contracten

In het verslagjaar zijn contracten met partijen gesloten die een langere looptijd hebben. De kosten die uit hoofde van deze contracten te verwachten zijn, worden in de jaarplanningen van de komende jaren opgenomen en begroot in het betreffende boekjaar.

Contractuele verplichtingen in het boekjaar:

2017	€ 1.056.954
2018	€ 274.557
2019	€ 122.880
2020	€ 50.000
2021	€ 50.000

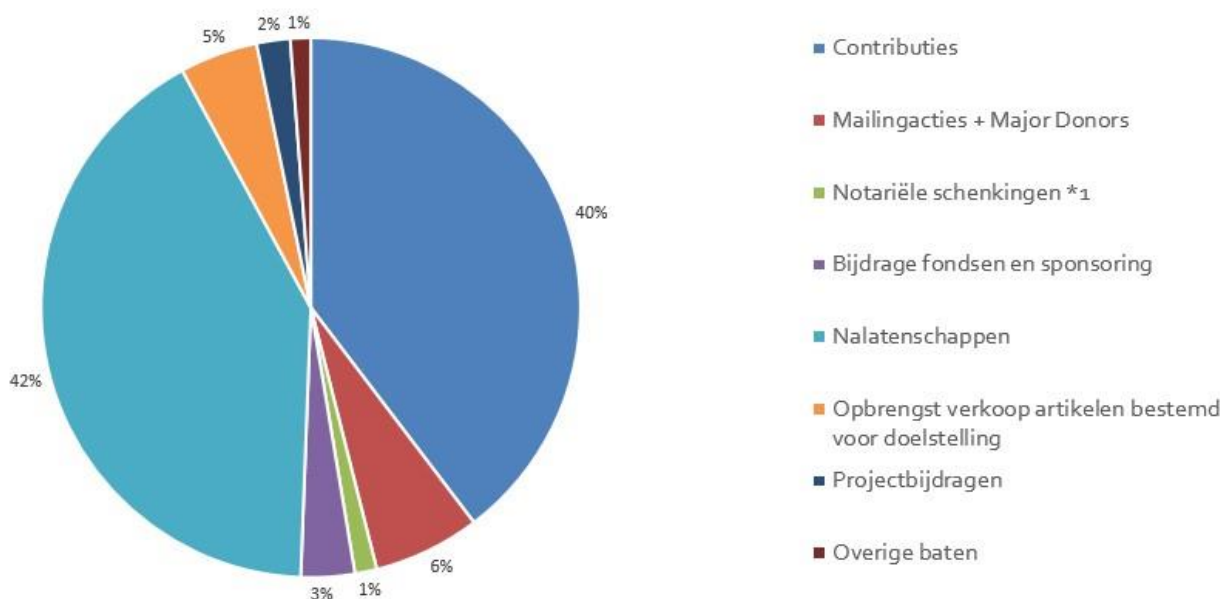
Totaal

€ 1.554.391

2.7 Toelichting op de staat van baten en lasten

2.7.1 Baten uit eigen fondsenwerving

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Contributies	4.527.720	4.034.000	4.268.028
Mailingacties + Major Donors	731.661	876.000	562.288
Notariële schenkingen *1	150.140	166.000	126.605
Bijdrage fondsen en sponsoring	367.756	475.000	323.483
Nalatenschappen	4.737.397	1.400.000	1.086.174
Opbrengst verkoop artikelen bestemd voor doelstelling	534.281	425.000	467.232
Projectbijdragen	229.699	-	25.076
Overige baten	139.122	100.000	90.576
Baten eigen fondsenwerving	11.417.775	7.476.000	6.949.462

figuur 1: verdeling baten uit eigen fondsenwerving in % van het totaal eigen fondsenwerving, werkelijk 2016

*1) Het relatief lage percentage 2016 wordt veroorzaakt door de relatief hoge baten uit nalatenschappen.

Contributies

In 2016 is € 4.527.720 aan contributie van leden en vaste donateurs ontvangen. Het aantal leden en vaste donateurs per 31 december 2016 bedraagt 140.887 (ultimo 2015: 140.151).

Opbrengst verkoop artikelen bestemd voor doelstelling

(bedragen exclusief BTW)

	2016	2015
Omzet	1.695.228	1.544.889
Inkoopwaarde van de omzet	1.160.947	1.077.657

Opbrengst verkoop artikelen bestemd voor doelstelling

534.281	467.232
----------------	----------------

2.7.2 Baten uit acties van derden

Deze post bestaat met name uit de bijdragen van de Nationale Postcode Loterij.

Voor de periode 2016 tot en met 2020 is een overeenkomst afgesloten, waarin bepaald is dat Vogelbescherming Nederland als beneficiënt zal delen in de opbrengst van de loterij. De reguliere bijdrage van de Nationale Postcode Loterij wordt als bate verantwoord in het jaar waarin deze bijdrage wordt ontvangen.

Voor het project Living on the Edge is in 2011 van de NPL een bijdrage ontvangen van € 2.943.240. De afronding met eindrapportage aan de Nationale Postcode Loterij heeft in 2016 plaatsgevonden.

Voor het project Polderpracht is in 2014 een bedrag van € 2.301.000 ontvangen van de Nationale Postcode Loterij. Het project heeft een looptijd van bijna 5 jaar en is gestart op 1 februari 2014.

In maart 2015 heeft de NPL een Droomfondsaanvraag toegekend van € 13,5 miljoen aan verschillende organisaties onder penvoerderschap van het Wereld Natuur Fonds voor het project Natuurherstel Haringvliet'. Vogelbescherming is voor het deelproject Recreatie Haringvliet' als penvoerder aangewezen. Het toegekende bedrag voor dit deelproject bedraagt € 3,03 miljoen. Verder participeert Vogelbescherming in het deelproject Monitoring Haringvliet met een bedrag van € 100.000 voor monitoring Vogels. Het totaalproject Natuurherstel Haringvliet heeft een looptijd van vier jaar en eindigt op 31-12-2018.

Specificatie baten uit acties derden:

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
<i>Nationale Postcode Loterij</i>			
- reguliere bijdrage	1.800.000	1.800.000	1.800.000
- rentebaten bankrekening Living on the Edge	1.162	1.000	4.147
- project Preventing Extinctions Programme	5.000	-	-
- project PolderPracht	405.618	500.000	320.026
- project Haringvliet Recreatie	864.803	1.310.660	512.085
- project Haringvliet Monitoring	26.599	27.000	32.382
<i>Prins Bernhard Cultuurfonds</i>			
-project Gezond Riet - Grote Karekiet	38.000	38.000	-
-project Wadvogels van Allure	25.000	25.000	-
-project Spotvogels - Beleef de Lente Junior	30.000	30.000	-
<i>Vriendenloterij</i>	12.147	12.000	21.898
Totaal baten uit acties van derden	3.208.329	3.743.660	2.690.538

2.7.3 Subsidies overheden en anderen

Sierra Leone en Liberia (Transboundary Peace Park)

Definitieve subsidievaststelling door de Europese Commissie (EC) voor dit in 2009 opgestarte en in 2013 afgeronde project heeft in 2016 plaatsgevonden. Er werd door de EC een resterende vordering van € 42.125 opgelegd. De balanspositie betreft de restschuld aan BirdLife.

Waddenfonds

Het Waddenfonds is de hoofdsubsidiënt van het project "Rust voor vogels, ruimte voor mensen". De subsidie bedraagt maximaal 73,1% van de subsidiabele kosten tot een maximum van ca. € 3.485.000. Van de Provincie Friesland is een subsidie van ca. € 64.000 en van de Provincie Noord-Holland een subsidie van ca. € 169.000 voor de deelprojecten Vogelsand en Breehorn en Communicatie Brede Publiek toegezegd. Verder geeft het Bettie Wiegman Fonds een bijdrage van ca. € 35.000 en de Stichting Zabawas een bijdrage van € 20.000 voor dit project. De totale looptijd van Rust voor vogels, Ruimte voor Mensen is in beginsel 4 jaar, maar is gewijzigd naar 31.12.2022.

Specificatie subsidies overheden

<i>Project</i>	<i>Instantie</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Rust voor Vogels, Ruimte voor mensen	Waddenfonds	801.351	1.107.397
EZ Vogelakkers - Demoproject	Min. van Economische Zaken	174.155	120.054
Wadvogels van Allure	Waddenfonds	99.008	72.656
Wadvogels van Allure	Provincie Noord-Holland	15.417	
Wadvogels van Allure	Provincie Friesland	10.096	-
Ontwikkeling strategie Naar een rijke Waddenzee	Min. van Economische Zaken	57.408	11.657
CAP Weidevogels I (2015-2016)	Europese Unie DG-Agri	108.928	134.992
CAP Weidevogels II (2016-2017)	Europese Unie DG-Agri	43.285	-
Verkenning Droomfonds IJsselmeer	Min. van Economische Zaken	100.000	-
Red de Rijke Weide Netwerken	Min. van Economische Zaken	24.916	
Red de Rijke Weide Analyseproject	Provincie Zeeland	20.000	14.040
Transboundary Peace Park	EU, vrijval	44.541	
Diverse kleine projecten	Diverse	4.954	-
Totaal overheden		1.504.059	1.460.796

2.7.4 Rentebaten en baten uit beleggingen

Het resultaat uit beleggingen kan als volgt worden gespecificeerd:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Rentebaten	74.005	110.382	75.953	107.235	163.213
Dividend	2.180	1.635	13.285	4.046	2.618
Gerealiseerde koersresultaten	-	-	4.452	0	0
Ongerealiseerde koersresultaten	30.618	33.537	75.965	52.988	94.013
Rentebaten en baten uit beleggingen	106.803	145.554	169.655	164.269	259.844
Externe kosten beleggingen	6.946	6.921	7.634	4.155	2.864
Netto rentebaten en baten uit beleggingen	99.857	138.633	162.021	160.114	256.980

2.7.5 Overige baten

Specificatie:

Restitutie BTW

Vrijval voorzieningen en verplichtingen voorgaande jaren

	2016	2015
Restitutie BTW	46.755	30.000
Vrijval voorzieningen en verplichtingen voorgaande jaren	264	-
	-	-
Totaal	47.019	30.000

2.7.6 Bestedingen aan de doelstelling

Toelichting bij de bestedingen

- De bestedingen aan de doelstelling zijn € 621.144 lager dan begroot. Dit komt vooral door herbesteding binnen het Haringvliet project.
- De wervingskosten bestaan voor bijna 67% uit kosten voor eigen fondsenwerving. Deze kosten bedragen 8,9% van de inkomsten uit fondsenwerving. Het percentage kosten werving baten eigen fondsen werving bedraagt 8,5%. Dit percentage ligt onder de norm van het CBF, te weten 25%.
- De kosten voor beheer en administratie zijn € 49.600 lager dan begroot en bedragen 6,8% van de som der lasten. De norm voor de kosten beheer en administratie is door het bestuur van Vogelbescherming vastgesteld op maximaal 10% van de som der lasten.

Specificatie bestedingen

Bescherming Algemeen

Bescherming Natuur

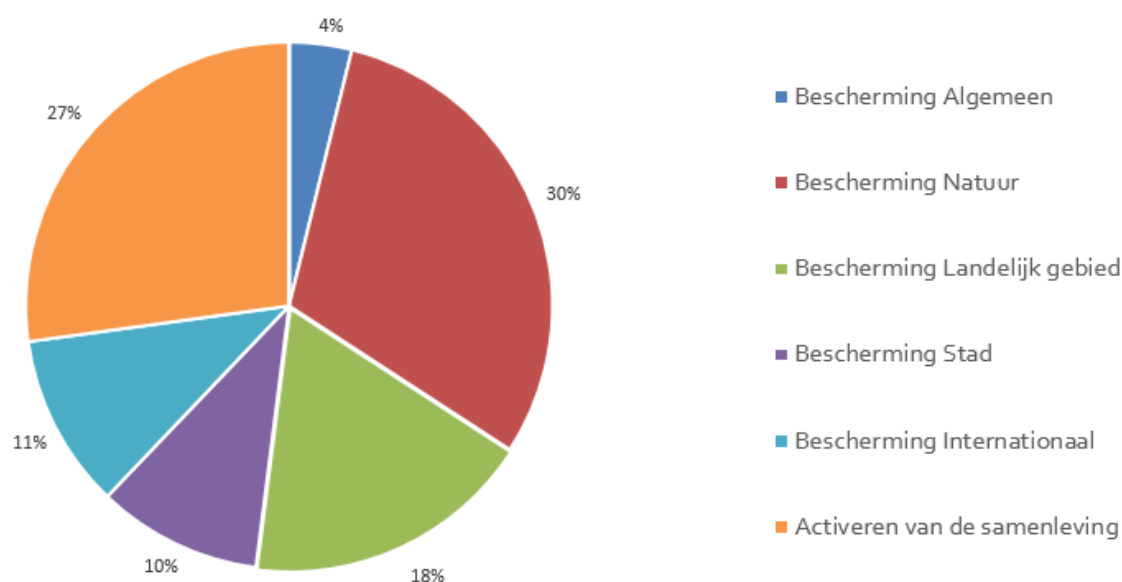
Bescherming Landelijk gebied

Bescherming Stad

Bescherming Internationaal

Activeren van de samenleving

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Bescherming Algemeen	416.587	440.428	446.873
Bescherming Natuur	3.292.354	3.480.781	2.634.301
Bescherming Landelijk gebied	1.936.828	2.047.676	1.213.276
Bescherming Stad	1.098.656	1.161.534	764.136
Bescherming Internationaal	1.160.401	1.226.812	688.798
Activeren van de samenleving	2.948.105	3.116.830	3.194.036
Totaal	10.852.931	11.474.061	8.941.420

figuur 2: specificatie besteding aan de doelstelling in % van het totaal besteed aan doelstelling, werkelijk 2016

2.7.7 Kosten werving baten

Onder kosten werving baten zijn alle kosten verantwoord die betrekking hebben op het verwerven van baten fondsenwerving.

Specificatie kosten fondsenwerving:	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Eigen fondsenwerving	966.428	1.021.738	1.368.271
Acties derden	168.563	178.210	104.580
Subsidies	300.159	317.338	99.428
Beleggingen	6.943	7.340	20.680
Totaal kosten fondswerving	1.442.093	1.524.626	1.592.959
Totale kosten fondsenwerving in % van de totale baten fondsenwerving	8,9%	11,1%	14,2%

In verhouding tot andere jaren is dit percentage erg laag vanwege de hoge baten op de nalatenschappen.

Toelichting kosten eigen fondsenwerving

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Baten uit eigen fondsenwerving (zie 2.7.1 Baten uit eigen fondsenwerving)	11.417.775	7.476.000	6.924.386
Kosten eigen fondsenwerving:			
- Fondsenwerving	658.392	749.618	1.097.065
- Kostprijs artikelen bestemd voor doelstelling	308.036	272.120	271.206
Totaal kosten eigen fondsenwerving	966.428	1.021.738	1.368.271
Kosten eigen fondsenwerving in % van de baten eigen fondsenwerving:			
- Fondsenwerving	5,8%	10,0%	15,8%
- Kosten verkoop artikelen bestemd voor de doelstelling	2,7%	3,6%	3,9%
Totaal	8,5%	13,7%	19,8%

Het relatief lage percentage 2016 wordt veroorzaakt door de relatief hoge baten uit nalatenschappen.

2.7.8 Kosten beheer en administratie

De kosten voor beheer en administratie worden afzonderlijk opgenomen op de staat van baten en lasten.

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Kosten beheer en administratie	897.366	948.723	747.351
Som der lasten	13.204.500	13.947.410	11.291.238
<i>% beheer en administratie</i>	6,8%	6,8%	6,6%

De kosten voor beheer en administratie worden berekend volgens de aanbevelingen van Goede Doelen Nederland. De kostenverdeelstaat is opgenomen in bijlage 3 en een toelichting op de gebruikte parameters in bijlage 1.

Personeelskosten

Specificatie van de personeelskosten:	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Salarissen en sociale lasten	4.416.684	4.368.454	3.880.528
Pensioenpremie	571.912	599.556	493.504
Overige personeelskosten	239.908	172.100	240.478
Totaal personeelskosten	5.228.504	5.140.110	4.614.510
In 2016 is er een salarisverhoging toegepast van 5,12%			

2.7.9 Overige lasten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Werkgeverslast pensioenpremie	-	-	-
Overig	12.110	-	9.509
Totaal overige lasten	12.110	-	9.509

Gebeurtenissen na balansdatum:

Tijdens het Goed Geld Gala op 6.2.2017 van de Postcodeloterij, heeft Vogelbescherming een toezegging ontvangen van € 1.700.000 voor het project IJsselmeer.

Vanuit het Partridge project, heeft Vogelbescherming in november 2016 een toezegging ontvangen van Interreg ter waarde van € 278.239. Dit project loopt t/m oktober 2020.

3. Overige informatie

Overzicht subsidies en acties derden

	Jaar toewijzing	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Bestedingen t/m verslagjaar	Te ontvangen ultimo verslagjaar	Balanssaldo verslagjaar
Subsidies en acties derden						
CAP-Weidevogels -						
EU DG-Agri	2015	243.920	243.920	243.920	0	0
Wadvogels van Allure	2015	904.170	143.805	229.676	760.365	85.871
EZ-Vogelakkers						
(Demoproject)	2015	529.672	317.804	294.209	211.868	-23.595
LIFE EuroSAP (EU)	2015	5.630	1.689	2.604	3.941	915
Rust voor Vogels,						
Ruimte voor Mensen:	2013+2014	3.773.436	2.831.759	2.241.252	941.677	-590.507
CAP II -Weidevogels						
2016 /2017 EU DG-						
Agri	2016	146.088	0	43.285	146.088	43.285
Verkenning						
Droomfonds						
IJsselmeer	2016	150.000	130.000	150.000	20.000	20.000
Project Polderpracht	2014	2.301.000	2.301.000	1.363.572	0	-937.428
Project Haringvliet						
Recreatie/Monitoring						
& Natuurontwikkeling	2015	2.699.469	1.490.129	1.438.664	1.209.340	-51.465
Prins Bernhard						
Cultuur Fonds: Grote						
Karekiet & Spotvogels	2016	72.000	0	0	72.000	72.000
Totaal subsidies en acties derden		10.825.385	7.460.106	6.007.182	3.365.279	1.380.924-

Uitsplitsing subsidies en acties derden:

Te ontvangen subsidies en donaties	260.016
Kort lopende schulden:	
Vooruitontvangen subsidies en donaties	-690.272
Vooruitontvangen bijdrage Wereld Natuur Fonds (Nationale Postcode Loterij) -Haringvliet	-13.241
Vooruitontvangen bijdrage Postcodeloterij - Polderpracht	-937.427
Totaal per saldo:	-1.380.924

Werknemers

Gedurende het boekjaar zijn op basis van fte's gemiddeld 63,5 (2015: 60,6) werknemers in dienst van de Vereniging.

Gemiddeld per afdeling:

	2016	2015
Afdeling Communicatie	24,8	24,4
Afdeling Bescherming	24,0	21,6
Afdeling Bedrijfsvoering	13,7	13,6
Directie	1,0	1,0
	63,5	60,6

Bezoldiging directeur

Naam	A.J.M. Wouters
Functie	Directeur - Bestuurder
Dienstverband:	
- aard	Onbepaald
- uren per week	40
- parttime percentage	100
- periode	01-01-2016/31-12-2016

Beloning (in euro's)

Jaarinkomen	
Bruto salaris	100.810
Vakantiegeld	8.065
Eindejaarsuitkering	8.367
Variabel jaarinkomen	-

Totaal jaarinkomen

117.242 **

Sociale lasten en verzekeringspremies (werkgeversdeel)	6.960
Belastbare vergoedingen/bijtellings	-
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	13.148
Overige beloningen op termijn	-
Uitkering beëindiging dienstverband	-

Totaal overige lasten en vergoedingen

20.108

Totaal bezoldiging 2016

137.350

Totaal bezoldiging 2015

128.781

Het jaarinkomen (**) van de Directeur-Bestuurder blijft binnen het maximum van € 129.559 volgens de Beloningsregeling van Goede Doelen Nederland

Vergoedingen Raad van Toezicht en Ledenraad

De leden van de Raad van Toezicht en de Ledenraad verrichten hun werkzaamheden belangeloos. Ook zijn aan hen geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. Wel kunnen de gemaakte reiskosten worden vergoed. In 2016 is in totaal € 2.313 uitbetaald aan reiskosten aan leden van de Raad van Toezicht en de Ledenraad.

Zeist, 30 maart 2017

Directeur-Bestuurder:

A.J.M. Wouters

Raad van Toezicht:

J.A. Bikker
C.N. de Boer
C. E. Dijkers
E. A.W. Ernens
J.D.W. Kievit
S.G. van der Lecq
H. Scheffers
I. Tilders
M.B. Vos

4. Overige gegevens

4.1 Controleverklaring accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder van Vogelbescherming Nederland

VERKLARING OVER DE IN HET FINANCIEEL VERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2016

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Vogelbescherming Nederland te Zeist gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit financieel verslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vogelbescherming Nederland per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de staat van baten en lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vogelbescherming Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit kengetallen en kerncijfers, overige informatie, de "overige gegevens" en bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Accountants - Belastingadviseurs - Management Consultants **Orteliuslaan**
1051 - Postbus 8118 - 3503 RC Utrecht Tel: 088 277 2000 -
Utrecht@mazars.nl

Mazars Paardekooper Hoffman N.V.
Statutair gevestigd te Rotterdam (KvK Rotterdam nr. 24389296).

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een volledige beschrijving van onze verantwoordelijkheden is beschikbaar op: www.nba.nl/standaardteksten-controleverklaring

Utrecht, 31 maart 2017

MAZARS PAARDEKOOPER HOFFMAN N.V.

was getekend

drs. J.G. Rauw RA

Bijlage 1. Model voor kostentoerekening

Toerekening aan:

Kostensoort	Beheer en Administratie	Realisatie Doelstelling	Fondsenwerving
Bestuur en ledenraad	Bedrag per mw.		
Personeelskosten	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.
Huisvesting	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.
ICT	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.
Afschrijving en financiële lasten	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.
Overige kosten als drukwerk en kopieerkosten	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.
Directie	35%	49%	16%
Hoofd Bedrijfsvoering	40%	56%	4%
Bedrijfsondersteuning & HRM	50%	25%	25%
Financiën & Control	40%	45%	15%
Bureausecretariaat & Facilitaire zaken	31%	54%	15%
Beleid & Strategie	100%	0%	0%
Natuur	100%	0%	0%
Landelijk Gebied	100%	0%	0%
Stad	100%	0%	0%
Internationaal	100%	0%	0%
Hoofd Communicatie	0%	85%	15%
Strategische communicatie & Campagnes	0%	95%	5%
Marketing	5%	45%	50%
Eigen Media	0%	100%	0%
Retail	0%	45%	55%
Servicecentrum	20%	70%	10%

Bijlage 2. Begroting 2017

	Begroting 2017
INKOMSTEN	
Contributies/mailingen/giften/notariële schenkingen	5.444.000
Fondsen/sponsoring/subsidies/acties van derden	4.805.750
Nalatenschappen	1.450.000
Overig	660.000
	12.359.750
UITGAVEN	
Out of pocket kosten:	
Algemeen/Directie	1.748.116
Marketing	1.259.000
Bescherming/Communicatie/Verkoop artikelen	5.725.623
Totaal out of pocket kosten	8.732.739
Personeelskosten	5.146.311
Totaal Uitgaven	13.879.050
Eindresultaat	-1.519.300
Dit eindresultaat wordt gedekt uit de bestemmingsfondsen voor:	507.300
En uit de (in 2016) gevormde bestemmingsreserve	1.012.000

De begroting 2017 is goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 15 december 2016.

Bijlage 3. Kostenverdeelstaat 2016

Kostenverdeelstaat 2016	Bescherming Algemeen	Natuur	Landelijk gebied	Stedelijke omgeving	Internationaal	Activeren van de samenleving	Fondsenwerving	Acties derden	Kosten subsidies	Kosten beleggingen	Beheer en administratie	Totaal 2016	Begroting 2016	Totaal 2015
Salarissen en sociale lasten	139.463	1.102.198	648.402	367.803	388.473	986.952	323.536	56.431	100.486	2.324	300.617	4.416.684	4.368.454	3.880.528
Pensioenlasten	18.060	142.732	83.967	47.630	50.306	127.808	41.897	7.308	13.013	301	38.890	571.912	599.556	493.504
Overige personeelskosten	7.576	59.874	35.223	19.980	21.103	53.613	17.575	3.065	5.459	126	16.314	239.908	172.100	240.478
Advies- en controlekosten	3.511	27.747	16.323	9.259	9.779	24.846	8.145	1.421	2.530	59	7.560	111.178	51.000	139.359
Huisvestingskosten	4.329	34.214	20.127	11.417	12.059	30.636	10.043	1.752	3.119	72	9.322	137.090	289.040	241.239
Uitbesteed werk	128.276	1.013.784	596.389	338.299	357.311	907.782	297.583	51.904	92.425	2.138	276.224	4.062.116	4.986.000	2.720.067
Publiciteit en communicatie	74.067	585.367	344.360	195.337	206.315	524.161	171.827	29.970	53.367	1.234	159.494	2.345.500	2.697.700	2.364.180
Afschrijvingskosten	12.281	97.059	57.098	32.388	34.209	86.910	28.490	4.969	8.849	205	26.446	388.904	195.000	228.965
Kantoor en algemene kosten	29.024	229.380	134.940	76.544	80.846	205.396	67.331	11.744	20.912	484	62.499	919.098	588.560	973.408
Totale lasten	416.587	3.292.354	1.936.828	1.098.656	1.160.401	2.948.105	966.428	168.563	300.159	6.943	897.366	13.192.390	13.947.410	11.281.729
Bijzondere lasten												12.110	-	9.509
Som der lasten	416.587	3.292.354	1.936.828	1.098.656	1.160.401	2.948.105	966.428	168.563	300.159	6.943	897.366	13.204.500	13.947.410	11.291.238